

ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΝ: Η ΛΙΤΟΤΗΤΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Οι μεγάλες περικοπές στην Ευρώπη, πέρα από τις επιπτώσεις στο οικονομικό επίπεδο των πολιτών, συνιστούν παράλληλα και ένα πείραμα πάνω στην υγεία των ανθρώπων, με άγνωστες συνέπειες για το μέλλον, αναφέρει έρευνα

του διεθνούς κύρους βρετανικού επιστημονικού περιοδικού New Scientist.

Όπως επισημαίνει το σχετικό άρθρο γνώμης του περιοδικού, με τίτλο **«Τα κρυφά κόστη της λιτότητας»**, οι χώρες της Ευρωζώνης έχουν ήδη αποτελέσει κλασικά παραδείγματα για το πόσο σοβαρές μπορεί να είναι οι συνέπειες της ύφεσης στο πεδίο της υγείας.

Περί αυτού, επικαλείται σχετική έρευνα στο κορυφαίο ιατρικό περιοδικό The Lancet, τον προηγούμενο μήνα, που δείχνει ότι τα περιστατικά ψυχικών παθήσεων και αυτοκτονιών στην Ευρώπη έχουν αυξηθεί κατακόρυφα λόγω της οικονομικής κρίσης, ορισμένες λοιμώδεις νόσοι κάνουν την επανεμφάνισή τους (ειδική αναφορά γίνεται για τα αυξημένα κρούσματα AIDS στην Ελλάδα), ενώ τα κρατικά συστήματα υγείας και πρόνοιας αντιμετωπίζουν ολοένα μεγαλύτερες δυσκολίες να ανταποκριθούν στο ρόλο τους λόγω ποικίλων ελλείψεων.

Το συνοδευτικό άρθρο του περιοδικού, με τίτλο **«Το κόστος των περικοπών: Η τοξική γενετική κληρονομιά της λιτότητας»**, επισημαίνει πως οι ανωτέρω άμεσες συνέπειες της ύφεσης και της λιτότητας μπορεί να δώσουν τη θέση τους σε πιο μακροπρόθεσμες συνέπειες για την υγεία, με πιθανή διαχρονική αύξηση των εμφραγμάτων, των εγκεφαλικών, του άγχους και της κατάθλιψης.

Το παρατεταμένο στρες που προκαλείται από τις οικονομικές δυσκολίες, πυροδοτεί ή επιδεινώνει τους παραπάνω κινδύνους. Όπως αναφέρεται, «είναι δύσκολο να αρνηθεί κανείς ότι όσοι ανησυχούν για την ασφάλεια της θέσης εργασίας τους, του σπιτιού τους, της οικογένειάς τους και των περιουσιακών στοιχείων τους, δεν βιώνουν υψηλά επίπεδα στρες».

Το περιοδικό επισημαίνει πως «πολύ μελάνι έχει χυθεί σε διαφωνίες σχετικά με τα οικονομικά οφέλη της λιτότητας. Από την άλλη, οι συνέπειες της τελευταίας για την υγεία δεν έχουν σε μεγάλο βαθμό αναδειχτεί στο δημόσιο διάλογο, καθώς γίνεται η υπόθεση πως οι επιπτώσεις αυτές θα εξαλειφθούν όσο θα χαλαρώνει το σφίξιμο του ζωναριού».

Όμως το στρες φαίνεται να επιφέρει γενετικές τροποποιήσεις, που έχουν μακρόχρονες συνέπειες στην υγεία των πολιτών. Όπως υπογραμμίζεται, «το ψυχικό στρες που επιφέρει η οικονομική κρίση, μπορεί να ενεργοποιήσει γονίδια που απειλούν την μακροπρόθεσμη υγεία των μελλοντικών γενεών».

Νέες επιστημονικές έρευνες δείχνουν ότι το παρατεταμένο στρες προκαλεί τέτοιες μεταβολές στα γονίδια, που τροφοδοτούν τη χρόνια εσωτερική φλεγμονή στον οργανισμό λόγω της δυσλειτουργίας του ανοσοποιητικού συστήματος. Αυτή η φλεγμονή, με τη σειρά της, ανοίγει το δρόμο ή αυξάνει τον προϋπάρχοντα κίνδυνο για καρδιαγγειακές και άλλες παθήσεις, ακόμα και για καρκίνο.

Ήδη υπάρχουν ιστορικά στοιχεία που δείχνουν ότι η ανεργία φέρνει αυξημένα ψυχικά προβλήματα και εμφράγματα. Μια ολλανδική μελέτη που κάλυψε σχεδόν δύο αιώνες (1815 – 2000) συμπέρανε ότι οι γενιές των ανθρώπων που γεννιούνται εν μέσω ύφεσης, εμφανίζουν αφύσικα υψηλά ποσοστά πρόωρων θανάτων.

Όπως έχουν δείξει πειράματα σε ζώα, η αιτία φαίνεται πως είναι ότι, στη διάρκεια των περιόδων κρίσης, ο εγκέφαλος και το νευρικό σύστημα πλημμυρίζουν το σώμα με ορμόνες του στρες όπως η κορτιζόλη. Αυτές οι ορμόνες, με τη σειρά τους, επιφέρουν

βιοχημικές μεταβολές στα κύτταρα, οι οποίες ενεργοποιούν εκείνα τα γονίδια που υποδαυλίζουν τη χρόνια φλεγμονή. «*Η σχέση ανάμεσα στο χρόνιο στρες και στην ασθένεια είναι πλέον ξεκάθαρη*», σύμφωνα με την Τέρι Μόφιτ του πανεπιστημίου Ντιουκ των ΗΠΑ.

Ακόμα, αν οι γυναίκες βιώνουν στρες στη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους, υπάρχει πιθανότητα να προκληθεί αναπρογραμματισμός της ανάπτυξης του εμβρύου, σύμφωνα με τη Βιβέτ Γκλόβερ του Imperial College του Λονδίνου, η οποία τονίζει ότι «*όλο και περισσότερες έρευνες δείχνουν τις επιπτώσεις του προγεννητικού στρες για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των παιδιών. Είναι πιθανό ότι αν οι άνθρωποι αισθάνονται πιο αγχωμένοι εξαιτίας της λιτότητας, της ανεργίας κ.α., αυτό θα έχει επιζήμιες συνέπειες για την επόμενη γενιά*».

Η Ιζαμπέλ Μανσουί του Ομοσπονδιακού Ινστιτούτου Τεχνολογίας (ETH) της Ζυρίχης επισημαίνει πως «*αν και δεν έχει αποδειχτεί με απτά στοιχεία, είναι πολύ πιθανό ότι η λιτότητα μπορεί να έχει συνέπειες διαρκείας επί πολλές γενιές*», καθώς, σύμφωνα με τα πειράματά της, οι επιπτώσεις του στρες στα ποντίκια διαρκούν για τρεις διαδοχικές γενιές.

Τέλος, ο Ντέιβιντ Στάκλερ του πανεπιστημίου της Οξφόρδης αναφέρει ότι στην περίοδο του κλεισίματος πολλών κρατικών εργοστασίων και των γρήγορων και μαζικών ιδιωτικοποιήσεων στη Ρωσία, στη δεκαετία του '90, οι θάνατοι των πολιτών αυξήθηκαν σημαντικά. Αντίθετα, στη γειτονική Λευκορωσία, όπου οι ιδιωτικοποιήσεις υλοποιήθηκαν με πιο σταδιακό τρόπο, οι θάνατοι αυξήθηκαν μόνο οριακά.

«*Ένα γενικό μήνυμα*», όπως υπογραμμίζει ο Βρετανός επιστήμονας, «*είναι ότι δύο από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που καθορίζουν την υγεία μιας κοινωνίας, είναι η στέγαση και οι θέσεις εργασίας. Αποτελούν τους βασικούς στυλοβάτες. Αν τους αφαιρέσει κανείς, η υγεία υποφέρει*».

Πηγή/φωτό: Tnxs